

“киштим”, *І.Отрощенко* намалювала картину міграції бурятського населення Росії до Зовнішньої Монголії (МНР), Внутрішньої Монголії та Барги в першій чверті ХХ ст.

Секцію “Близький і Середній Схід” можна було б назвати філологічною, бо до питань історії звернулися кілька доповідачів (*Я.Дашкевич, Г.Заплотинський, В. Тимченко, В.Вербовський*), решта ж – до мовознавчої тематики (*В.Рибалкін, Л.Оказ, І.Сівков, Н.Семенова, О.Хамрай, Н.Данилюк, О.Ганцева*). Східне літературознавство дало теми доповідей: *В.Бушакова* (кримськотатарська література), *І.Каян* (турецька), *О.Мазелової* (перська). Троє доповідачів представили повідомлення, пов’язані з історією Стародавнього Єгипту (*О.Романова, М.Тарасенко, А.Зелінська*). Цікавими спостереженнями поділилися з присутніми *І.Туров* – у повідомленні “Ранній хасидизм в контексті міжетнічних відносин” та *Ю.Корогодський*, який виступив з темою “До питання про місце релігійного сіонізму в єврейському національному русі”.

Секція “Далекий Схід” розглянула кілька повідомлень, що стосувалися історії та культури Китаю та Японії (*В.Рубель, С.Капранов, Я.Шекера* та ін).

Як не дивно, зважаючи на останні події на міжнародній арені, більшість виступів про сучасність було присвячено регіонові Далекого Сходу (*Б.Яценко, І. Кіпцар, Кан Ден Сік*), лише один – *А.Стратієвської* – Близькому і Середньому Сходові.

У секції “Південна Азія” один виступ (*О.Барілової*) розглядав функціонування мови гінді, а три (*Я.Джой, Ю.Завгороднього, О.Борділовської*) питання ідеологічного плану.

Звичайно, заявлено було набагато більше пропозицій щодо виступів, але не всі доповідачі змогли прибути до Києва, про що можна тільки шкодувати. Все ж статистика свідчить, що інтерес науковців, особливо молодих, до дослідження мов, історії, літератур, філософії східних народів, зокрема, наших ближчих сусідів не зменшується, а щороку зростає. Безперечно, цьому сприяють й історичної ваги політичні, економічні та ідеологічні процеси, що відбуваються на Далекому, Близькому і Середньому Сході. У цьому зв’язку дивує дещо індиферентне ставлення з боку Президії НАН до потреб Інституту сходознавства ім. А.Кримського, який є основною сходознавчою науковою установою в нашій країні.

Юрій Кочубей

“ЛІТЕРАТУРА І ВЛАДА”

Під такою назвою в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича 15–16 травня ц.р. відбулася Всеукраїнська науково-методична конференція, організована кафедрою зарубіжної літератури та теорії літератури. Актуальність конференції зумовлена назрілою потребою вивчення впливу соціально-політичних факторів на літературний процес загалом, зв’язку окремих його явищ із новими суспільними реаліями. На конференції передбачалася робота таких секцій:

Література як соціальний феномен.

Література і мас-медіа.

Література і реклама.

Комунікативна функція літературного тексту.

Учасників конференції привітав проректор з наукової роботи Чернівецького національного університету проф. *С.Мельничук*.

На пленарному засіданні було заслухано доповідь *О.Червінської* (безпосереднього організатора й натхненника цього наукового зібрання) “Література як віртуальна парадигма історичного буття”, в якій заявлені й акцентовані актуальні теоретичні проблеми. Доповідь “Феномен німецькомовної культури Буковини”, виголошена *П.Рихлом* (Чернівці), засвідчила владу географічного простору, зацікавлення культурними, літературними традиціями регіону. У ній було ґрунтовно досліджено проблеми історії німецькомовної літератури Буковини, визначено місце німецько-єврейського письменства Чернівців в історії німецькомовного мистецтва слова.

Слово і Час. 2003. №11

Л.Ромащенко (Черкаси) в доповіді “Деміфологізація чи творення нових міфів? (На матеріалі сучасної історичної прози)” доводила, що суспільно-історичні обставини значною мірою впливають на тлумачення тих чи тих історичних подій та їх учасників: відтак в українській літературі з’явилося чимало творів, які підтасовували факти минулого під кон’юнктуру сучасного, правдиве відтворення історичних подій замінювали набором розповсюджених міфів. Схвалюючи прагнення сучасних істориків і літераторів відновити справедливість, деміфологізувати історичну свідомість, обмежену ідеологічними шорами й спекулятивними догмами, доповідачка застерігає від нових міфотворчих спроб у поглядах на близьке чи віддалене минуле.

На секційних засіданнях виступили *О.Волковинський* (Кам’янець-Подільський) з доповіддю “Символізація соціально-історичної теми у віршах А.Блока “Всё ли спокойно в народе?..”, в якій розглядаються різноманітні змісто-формальні засоби символізації соціально-історичного матеріалу: композиція твору, ліричний сюжет, метрика, засоби мови; акцентується на трагізмі світовідчуття поета, релігійно-містичному забарвленні його лірики.

Заявлена на конференції проблема розглядалася у доповідях “Експлуатація образу героя тоталітарними ідеологіями ХХ ст.” *Ю.Кіндзерської* (Тернопіль), “Влада як втілення абсурдності соціального життя в п’єсах Ю.Андреєва” *Т.Лісової* (Кам’янець-Подільський), “Влада і українські письменники Чехословаччини” *О.Васюк* (Чернівці), “Шарль Пегі як політичний діяч (Внесок “Cahiers de la Quinzainne” у формування суспільної свідомості кінця ХІХ століття)” *Л.Сердюк* (Чернівці), “Політичний лідер в іпостасі митця” *І.Горман* (Чернівці), “Проблема митця і влади у творчості українських символістів” *В.Папушиної* (Кам’янець-Подільський), “Проблема влади в артуріані” *І.Горбачевської* (Чернівці). У типологічному порівняльному аспекті досліджувалися означені проблеми у доповіді *О.Бойченко* (Чернівці) “Василь Стус і Вітольд Гомбрович: два способи визволення”.

Прикметною особливістю конференції стало те, що серед її учасників було чимало молодих науковців, які робили перші, але доволі впевнені кроки на ниві науки. Оригінальність методики художнього аналізу продемонстровано в доповідях “А.Мердок та її читач в ракурсі рецептивної теорії” *А.Матійчак* (Чернівці), “Оративність як усна форма викладу сучасних літературних творів” *Р.Цибенко* (Львів), “Внесок Р.Дала в образ хитрого лиса: ономастичний аналіз” *О.Клічук* (Чернівці), “Досвід рецептивного аналізу опозиції “старе-нове” в романі І.Ільфа та Є.Петрова “Дванадцять стільців” *О.Шуришин* (Чернівці). Значне зацікавлення викликали доповіді “Реципієнт як “жертва” рекламної експансії” *А.Король* (Чернівці), “Література у формуванні моральних цінностей людства” *О.Броварської* (Хмельницький), “Русский архив” — перший в Росії літературно-історичний журнал” *З.Єжели* (Чернівці) та ін.

Наприкінці другого дня роботи конференції відбулося засідання круглого столу, на якому було підбито підсумки роботи всеукраїнського форуму науковців, висловлено пропозиції щодо нового образу наукового збірника “Питання літературознавства”, який виходить у Чернівецькому університеті.

Робота не обмежилася заслуховуванням доповідей та дискусіями навколо них. Її організатори подбали про цікаву й насичену культурну програму.

Конференція засвідчила, що філологічний факультет Чернівецького національного університету набуває належного статусу наукового центру, де досліджуються актуальні проблеми історії та теорії літератури.

м. Черкаси

Людмила Ромащенко